

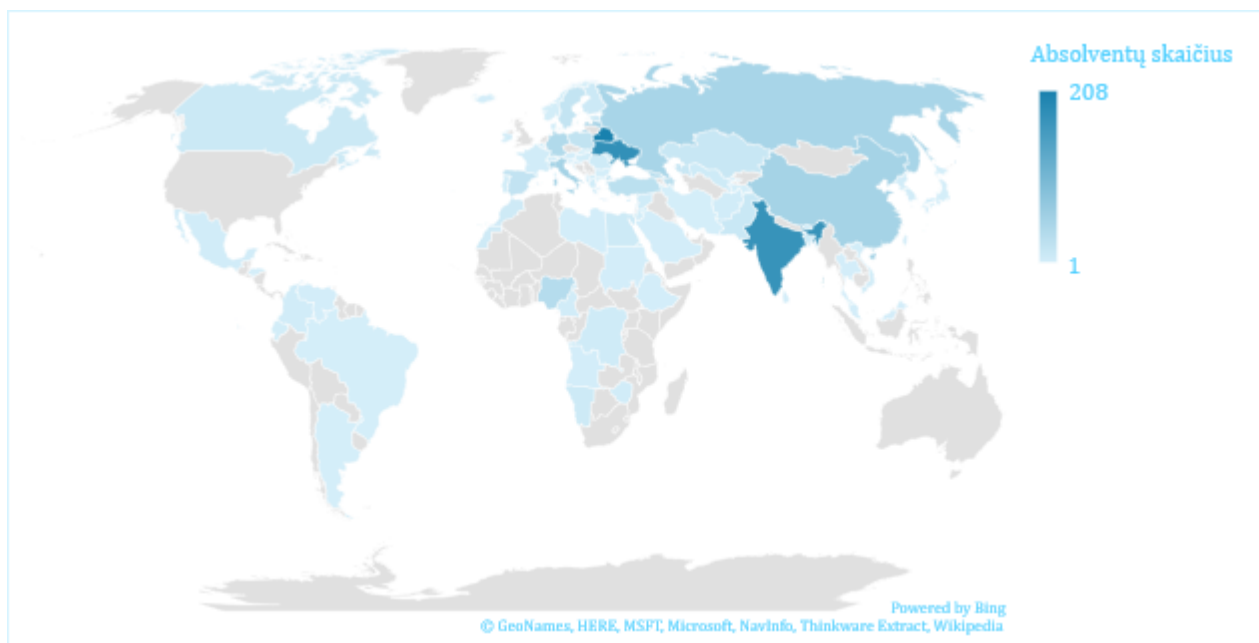
## UŽSIENIEČIAI ABSOLVENTAI 2014–2019 M.

2014–2019 m. į Lietuvos aukštąsias mokyklas įstojusių užsieniečių skaičius sparčiai augo, drauge didėjo ir užsieniečių absolventų skaičius. Vis dėlto, kol kas potencialią užsienio studentų naudą riboja ne tik santykinai retas pasilikimas šalies darbo rinkoje po studijų, tačiau ir dažnas studijų nutraukimas pačioje jų pradžioje.

2019 m. Lietuvoje aukštąjį išsilavinimą įgijo dvigubai daugiau užsieniečių<sup>1</sup>, nei prieš penkerius metus – 1300 asmenų: 758 magistrų, 523 bakalauro ir 22 daktarai. Tai reiškia, kad 2019 m. 1 iš 20 Lietuvoje aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų buvo užsienietis, o tarp įgijusių magistro laipsnį – 1 iš 10.

Analizuojamu laikotarpiu daugiausiai Lietuvoje aukštąjį išsilavinimą įgijusių užsieniečių buvo kilę iš ES nepriklausančių Rytų Europos valstybių: Baltarusijos, Ukrainos, Rusijos. Vis dėlto, iš šių valstybių kilusių absolventų dalis 2014 – 2019 m. mažėjo (nuo 64 iki 41 proc.), tuo tarpu kilusių iš Azijos – išaugo daugiau nei dvigubai (nuo 10 iki 26 proc.). Mažiau, tačiau didėjo ir Europos (nuo 19 iki 21 proc.), Afrikos (nuo 4 iki 7 proc.) valstybių pilietybę turinčių Lietuvos aukštųjų mokyklų absolventų dalis. Laikotarpio pabaigoje tarp penkių skaitlingiausių užsieniečių absolventų nacionalinių grupių pateko ne tik Baltarusijos ir Ukrainos, tačiau ir Indijos, Kinijos, Italijos piliečiai.

pav. 1 2018 – 2019 m. aukštąjį išsilavinimą Lietuvoje įgijusių užsieniečių skaičius pagal pilietybę.



2014 – 2019 m. daugiausiai užsieniečių baigė socialinių mokslų bei verslo ir viešosios vadybos (vidutiniškai po 200 per metus), sveikatos mokslų (po 100 per metus) kryptių grupių studijas. Tačiau taip pat sparčiai augo inžinerijos absolventų skaičius: 2019 m. jis siekė 188 – 4,4 karto daugiau, nei prieš penkerius metus.

Vietinių studentų ir absolventų skaičiui mažėjant dėl demografinių priežasčių (2014 – 2019 m. sumažėjimas siekė 27 proc.) užsieniečių absolventų skaičiaus augimą galima laikyti teigiamu reiškiniu. Pirma, studentų iš užsienio įnešamos lėšos gali sušvelninti finansines problemas, su kuriomis dėl

<sup>1</sup> Užsieniečiais laikomi asmenys, neturintys Lietuvos respublikos pilietybės. 3 proc. 2011-2019 m. į Lietuvos aukštąsias mokyklas įstojusių Lietuvos pilietybės neturėjusių asmenų šalyje buvo įgiję vidurinį išsilavinimą, taigi tikėtina, kad priklausė vietinėms tautinių mažumų bendruomenėms. Tarp Rusijos pilietybę turinčių įstojusiujų tokie asmenys sudarė 26 proc., tarp Lenkijos – 10 proc., o baltarusių ir ukrainiečių – 4 proc. ir mažiau.

studentų skaičiaus mažėjimo susiduria vietinės mokyklos. Antra, užsieniečiai absolventai galėtų padėti spręsti specialistų trūkumo vietas darbo rinkoje. Vis dėlto, kol kas potencialią užsienio studentų naudą riboja ne tik retas (7 proc. atvejų) įsidarbinimas šalyje po studijų<sup>2</sup>, tačiau ir dažnas studijų nutraukimas jų pradžioje.

Tarp 2011 – 2014 m. į nuolatinės bakalauro studijas Lietuvoje įstojusių asmenų iki 2019 m. diplomą įgijo 60 proc. lietuvių ir 27 proc. užsieniečių. Daugiausiai, 41 proc., užsieniečių studijas nutraukė jau pirmame kurse. Užsieniečių baigimo dažnis reikšmingai skyrėsi priklausomai nuo studentų kilmės regiono: dažniausiai studijas baigė geografiškai, kultūriškai ir (arba) politiškai artimesnių ES nepriklausančių Rytų Europos (diplomą įgijo 36 proc.) ir ES valstybių (33 proc.) piliečiai. Palyginimui, tarp atvykusių iš Azijos ir Afrikos diplomą laiku įgijo atitinkamai 17 ir 19 proc. Viena vertus, lyginant su vietiniais arba iš artimesnių valstybių atvykusiais asmenimis aukštesnį studijų nebaigimo dažnį gali lemti po įstojimo išryškėjusios aplinkybės, pavyzdžiui: didesni socialiniai, kalbiniai ir kultūriniai sunkumai, didesnė neatitiktis tarp bendrojo ugdymo grandyje įgytų ir studijose reikalingų žinių, etc. Kita vertus, tai gali būti signalas, kad dalis užsieniečių į šalies aukštąsias mokyklas įstoja veikiau dėl šalutinių motyvų: siekdami patekti į Šengeno zoną, įsitvirtinti ES šalių darbo rinkoje. Siekiant, kad užsienio studentai ne tik įstotų, bet ir sėkmingai baigtų studijas, verta daugiau investuoti į paslaugas studentams ir daugiau dėmesio skirti potencialių studentų informavimui bei atrankai.

---

<sup>2</sup> STRATA, *Ar gebame pritraukti studijoms ir išlaikyti išsilavinimą įgijusius užsieniečius Lietuvoje?*, 2017